

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LX Nr. 16

KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS [MAY] 31, 1979

KAINA 25 c.

KASDIEN

IŠ TIES, BUVO ŠVENTĖ
UŽSIDARĖ "KELEIVIS"
NEBŪTŲ TAI NUGYVENĖS
"SUKILO" PRIEŠ
REDAKTORIUS

Išties, laikraščio "Vilnis" darbuotojams gegužės 6 d. įvykęs laikraščio Bendrovės dalininkų suvažiavimas buvo didelė šventė. Suvažiavimas parodė, jog skaitytųjų entuziazmas laikraštį turėti nepalaužiamas. Dalininkai taipgi tarė savo žodį, kad laikraštis turi gyvuoti.

Suvažiavimas nustebino ir pačius suvažiavimo dalyvius dalininkų ir delegatų gausumu. Nemenki būdavo ir anksčiau suvažiavimai, šis pranašumu priminė prieš daug metų buvusius suvažiavimus.

Dalininkų pademonstravimu mėlės laikraščiu irgi galima pasidžiaugti. Laikraščio reikalams sveikinimais sumetė net virš \$5,000.

Jeigu kas mano, kad laikraščiu ateina galas, tai labai apsirinka.

Senajai Amerikos lietuvių kartai labai gerai žinomas laikraštis "Keleivis." Savo laiku jis buvo gana plačiai skaitomas, bet pradėjus jam riedėti į oportunisto balą ir perėjus į reakcijos stovyklą, liko iš jo žmonėms tik atsiminimas.

Pokario metais ryškiai kaip dienos šviesa "Keleivis" įsijungė į Lietuvos "laisvimo" politiką, išsavinio antitarybinę propagandą ir išsigimė į tikrą reakcinį nacionalistinį laikraštį, kaip ir visi kiti atžagareivių laikraščiai. Nuo kitų tesiskyrė tiek, kad vis dar drįsdavo vadintis socialdemokratu laikraščiu.

Siomis dienomis jis užsidarė. Nors ir pūtė reakcinių nacionalistų dūdon, bet tas nepadėjo gyventi.

Kalbant apie "Naujienas," kiek nors socialistuojančiam žmogui darosi koku. Iš ano meto socialistų įkurto laikraščio pasidarė nei šis, nei tas. Į savo sukaktuvinius banketus kviečia kunigą sukalbėti invokacijai, redaktorius M. Gudelis sako kalbą prie kolegų kapo, pašventinto kanaaninko V. Zakarasko, ne vienam kunigui "Naujienose" rašyti skiltys atviros.

"Naujienos" nuo kitų klerikalinių laikraščių išsiskiria tik tiek, kad kovoja su marijonu "Draugu."

Nežiūrint koks buvo P. Grigaitis, vis tiek laikraščio nebūtų taip nugyvenęs.

Justicijos departamentas įsteigė naują federalinės valdžios įstaigą, kurios darbas bus—tyrinėti pokario metais atbėgusius į JAV nacistinius nusikaltėlius. Pagal "Sun-Times", jų čia yra tūkstančiai, ypač latvių, lietuvių, estų ir ukrainiečių.

Audringų verpetų užgrūdintas

Prieš septyniasešimt metų, gegužės 8 dieną, Jungtinėse Valstijose, Bridžporte, gime Jonas Stanislovas Jokubka—pažangus Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas. Nuo pat vaikystės jis pažino sunkaus gyvenimo spalvas. Pirmieji Jono Jokubkos gyvenimo metai praėjo Amerikoje, o 1913 metais Jokubkų šeima grįžo į Lietuvą, į Kupiškį. Jokubka bėgo nuo slėgiančios amerikietiškos tikrovės, o pateko į dar didesnę vargą—į Pirmojo pasaulinio karo audras. Nuo septynerių metų Jonas Jokubka patyrė ir karėią samdinio dalią—išėjo tarnauti pas buožas.

Didžiojo Spalio atgarsiai ir Tarybų valdžios kūrimasis Lietuvoje Jokubkos tėvą įtraukė į patį įvykių sūkurį, o paaugliui tai įstrigo, kaip gražaus gyvenimo saulėtekis. Jokubkos tėvas su kumečiais Utelinos dvare, netoli Anykščių, ėmė organizuoti valstybinį ūkį. Į jį buvo atvykęs Vincas Kapsukas.

Tačiau kumečių vilties žiburį Lietuvos buržuazija užgesino pačioje pradžioje. Jono Jokubkos tėvo buožės vos nenužudė. Jonas Jokubka mokėsi ir baigė pradžios mokyklą. Kai penkių vaikų Jokubkų šeima persikėlė į Panevėžį, kur ją priglaudė iš Amerikos grįžusi teta, gabiam jaunuoliui nušvito laimė. Teta nutarė jį leisti į gimnaziją, puoselėjama viltį pašvesti jį kunigystei.

Tačiau Jono Jokubkos pasirinkimą nulėmė pažangios idėjos. Jis stojo į Panevėžio mokytojų seminariją.

Musiškiai nacionalistai, apie valdžios užuominas bei mėginimus nusikaltėlius paimti už pakarpas, prasiždavo tik per pusę lūpų. Šį kartą jau kitaip. "Naujienos" parąšė, kad "Amerikoje ieškos Rytų Europos žydų žudikų," "Draugas" kiek švelniau—"Sustiprino nacių nusikaltėlių gaudymą."

Matyt, nabagams darosi neįjauki, nori ar nenori, turi šį tą parašyti.

Dipukai žurnalistai "sukilo" prieš nacionalistų laikraščių reakcinius redaktorius, paskelbdami visam Amerikoje lietuviškam svietui, kad—

"Joks laisvame pasaulyje išeinantis lietuvių laikraštis (redaktorius ar korespondentas) neturi nė juridinės, nė moralinės teisės atimti (ar apriboti) LŽS nariui teisę lankyti okup. LIETUVĄ" ir t. t.

Nors Lietuvių žurnalistų sąjungai Lietuva dar okupuota, bet tokia proklamacija vis tiek yra bombos sproginimas "laisvintojų" stovykloje.

S. J. Jokubka

LIBRARY

JUN 4 1979

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN

J. S. JOKUBKA

Tuo metu Jonas Jokubka jau buvo žinomas kaip pažangaus jaunimo judėjimo dalyvis, platinęs nelegalius komunistų atsišaukimus. Dar mokslo metų pradžioje jis buvo išprašytas iš mokytojų seminarijos kaip perraugęs, nors teturėjo septyniolika metų.

1927 metų kovo mėnesį Jokubkai, netekę vilties įleisti šaknis Nemuno krašto žemėje, išvažiavo ieškoti duonos ir laimės į užjūrio kraštus. Šį kartą—į Braziliją. Teko vergauti kavos plantacijose, neskaičiuojant valandų dirbti viešbučio virtuvėje, cukraus sandėlyje, išmėginti batsiuvio, siuvėjo, darbininko trikotažo fabrike dalią. Brazilijoje jis dar kartą susiduria su negailestinga tikrove. Valdžia jam neleisdžia studijuoti vakariniame dailės ir amatų licėjuje dėl jo pažangių pažiūrų.

Brazilijoje Jonas Jokubka dalyvauja pažangiame lietuvių darbininkų judėjime, gina jų pozicijas "Lietuvių susivienijimo Brazilijoje" organizacijoje, talkina jos laikraštyje "Garsas." Tris kartus J. Jokubka atsiduria kalėjime.

Sunkaus gyvenimo ir vargų grūdintas Jonas Jokubka jau tada gyveno ir kovojo žmonijos pažangos vardan. Kovos ginklu jis pasirinko publicisto plunksną. 1928 metais Argentinos lietuvių laikra-

tis "Rytojus," Brazilijos "Mūsų žodis," Urugvajaus "Darbas," JAV "Laisvė" ir "Vilnis" pradėjo spausdinti pirmuosius Jono Jokubkos rašinius. 1936-1941 metais San Paulo lietuvių pažangiame žurnale "Rytas," Čikagos "Vilnyje" pasirodė jo vaizdeliai iš lietuvių emigrantų gyvenimo.

1962 metais Vilniuje išleidžiama Jono Jokubkos knyga "Brazilijos plantacijose." Skaitydami joje atsiminimų pluoštą "Valdžios lėšomis," suvokiame sunkų lietuvių, išvykusių laimės ieškoti į Naująjį pasaulį, gyvenimą. Kelionė per okeaną, vėliau į fazendą, vergiškas darbas negailestingai kepinančios saulės kaitroje kavos plantacijoje, plantatorių žiaurumas—tai savotiški gyvenimo etapai, kuriuos patyrė tūkstančiai mūsų tautiečių, nebeturėjusių vietos po gimtines dangumi buržuazinėje Lietuvoje.

Apysakoje "Pukelių Jonas" (parašytoje 1947 metais) išryškėja dar viena autoriaus mintis, jog sunkus darbo žmogaus likimas kapitalizmo pančiuose, jo kančios nėra amžinos.

Gyvenimo sunkumų ir kovos užgrūdintas, su beveik dvidešimtme- te patirtimi žurnalistikoje, Jonas Jokubka 1947 metais atvyksta gyventi į Jungtines Amerikos Valsti-

(tęsinys sekančiame pusl.)

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

NACISTINIAMS NUSIKALTĒLIAMS GALI BAIGTIS RAMIOS DIENOS

Atrodo, pokario metais atbėgusiems į JAV nacistiniams nusikaltėliams gali baigtis ramios dienos. Pranešimais iš Vašingtono, justicijos departamentas įkūrė specialią tarnybą su atskira raštine sekimui nacistinių nusikaltėlių ir kėlimui prieš juos bylų. Šios justicijos departamento specialios tarnybos vadovu esąs pakviestas buvęs Niurnbergo teismo prokuroras Walter J. Rockler. Tarnybai operuoti yra išskirta net \$2.5 milijono. Jeigu šis justicijos departamento ėjimas neišsigs į nieką, tai labai galimas daktas, teks į kelnes ir ne vienam lietuviui nacistiniam nusikaltėliui, atbėgusiam į šią šalį su dipukų mase. Nes kaip plačiai pasaulyje žinomas nacistinių nusikaltėlių ieškotojas Simon Wiesenthal neseniai Čikagoje spaudos atstovams papasakojo, tūkstančiai latvių, lietuvių, estų ir ukrainiečių, kurie atvyko į JAV po Antrojo pasaulinio karo, yra karo kriminalistai.

Kiek čia jų yra ir kaip sunkiai yra nusikalte, sunku pasakyti. Tačiau iš Simon Wiesenthal pasakojimo duodasi suprasti, kad daugiausia gal yra lietuvių. Jis storai pažymėjo, kad vokiečiai naciai atvykę į Lietuvą nežinojo, kas yra lietuvis ir kas žydas. Jiems visi žmonės buvo vienodi. Kad atpažinus žydus, vokiečiams naciams reikėjo išdavikų. Būdavo tokių atsitikimų, kad išduodavo naciams žydą vien tik dėl to, kad žydas turi geresnį butą, ir už išdavimą gavus jo butą. Būdavę atsitikimų, kad žydus išdavinėdavo naciams ir dėl to, kad gavus areštuoto žydo baldus ir kitus daiktus.

Ir Simon Wiesenthal nuomone, tokie žydų išdavikai Babaltijo šalyse yra daug didesni nusikaltėliai už pačius nacių. Naciai suimti ir žudomų žydų turtą konfiskuodavo ir atiduodavo Reichui. Tuo tarpu vietiniai žydus išdavinėdavo, kad gavus išduoto žydo turtą.

Su Simon Wiesenthal šia nuomone visiškai galima sutikti. Taipgi su juom negalima ginčytis, kad čia tokių lietuvių, išdavinėjusių naciams žydus, nėra.

AMERIKOS LIAUDŽIAI DAR GALI TEKTI TARTI RIMTAS ŽODIS

Ėmė septynerius metus Jungtinėms Valstijoms ir Tarybų Sąjungai susitarti dėl strateginės ginkluotės apribojimo—SALT II sutarties. Reakcinės jėgos su savo vanagais darė viską, kad derybos nueitų vėjais. Bet vis dėlto sveikas protas išėjo laimėtoju, ginklavimosi varžyboms uždėjo šokių tokį apynasrį.

SALT II sutartis dar nereiškia, kad pasaulis jau saugytas nuo karo. Tačiau yra neginčijamas žingsnis pasaulinės taikos kryptimi, tautų sugyvenimo kryptimi. Yra konstatuota ir perkonstatuota, kad pasaulio tarptautinė politika priklauso nuo didžiųjų—JAV ir TSRS—santykių politikos. SALT II sutartis ir yra raktas JAV ir TSRS santykių gerinimui, vienos antra pasitikėjimui, keliančiam taikų sugyvenimą.

Mums, amerikiečiams, SALT II sutartis yra raminanti piliulė virš šimtabilijoninio karinio biudžeto, slegiančio mokesčių mokėtojus vos bepakeliamais taksais. Kokį palengvėjimą SALT II sutartis šio krašto žmonėms atneš, sunku pasakyti, bet faktas yra faktas, kad dolerių upių vagos ginklavimuisi turės susiaurėti, kai pagal sutartį apribojamos strateginės raketos su branduoliniiais užtaisais, priemonės tų raketų nešiojimui, kitoki pabūklai ir t. t.

Susitarimas dėl SALT II sutarties dar nėra viskas. Susitarimą dar turi pasirašyti abiejų šalių prezidentai—Carteris ir Brežnevas, dar turi ratifikuoti abiejų šalių kongresai. Sutarčiai praeiti TSRS Aukščiausiojoje Taryboje bėdų nenumatoma. Tačiau praeiti Vašingtone musiškiame kongrese gali būti visko, kai senatas turi ją užgirti dviem trečdaliais balsų. Kongreso koridoriuose reakcijos vanagai kaip pradėjo, taip ir nesiliauja šūkavę visokiausiais balsais prieš sutartį. Jeigu prez. Carterio administracija į šiuos reakcijos vanagus žiūrės pro pirštus, iš sutarties gali nelikti nei nagučių, nei ragučių. Amerikos liaudžiai gali tekti tarti rimtas žodis reakcijos vanagų adresu.

Audringu verpetu užgrūdintas

(atkelta iš 1-mo psl.)

jas. Čikagoje jis pradėjo dirbti pažangių lietuvių laikraštyje "Vilnis" linotipininku, vėliau redaktoriu, o nuo 1972 metų—laikraščio vyriausiuoju redaktoriu. Jonas Jokubka atvažiavo į Ameriką ir pradėjo dirbti "Vilnyje" "šaltojo karo" laikais. Visko teko patirti. Neatsitiktinai "Vilnies" redakcijos langai nuo gatvės buvo užmūryti. Makartizmo laikais Amerikoje siautėję reakcionieriai ne tik langus daužė, bet ir grasino susidorosią su pažangiečiais.

Dirbdamas JAV ir lankydamasis pas Joną Jokubką, jaučiau nepaprastą jo ir žmonos Onos nuosirdumą visiems, kas aplanko juos, ypač svečiams iš Tarybų Lietuvos. Net stebėjaisi, kaip Jokubkai suranda tiek laiko ir energijos bendrauti su kiekvienu svečiu.

Rašiniuose apie Tarybų Lietuvą J. Jokubka propaguoja socialistinį gyvenimo būdą, pasakoja apie respublikos darbo žmonių laimėjimus. "Vilnyje" įtikinamai kritikuojami reakcinės išėivijos mėginimai klasoti Tarybų Lietuvos tikrove. Jono Jokubkos iniciatyva "Vilnyje" atsiradę "Kultūros puslapiai" jau daug metų Amerikoje populiarina socialistinės Lietuvos literatūrą ir meną, marksistinį lietuvių tautos kultūros lobyno vertinimą. Gyvenant Jungtinėse Valstijose, teko pastebėti, kad "Vilni" gerbia net aršūs priešai, reakcingų pažiūrų emigrantai.

Jonas Jokubka 1959, 1969 ir 1976 metais aplankė Tarybų Lietuvą. Po pirmojo apsilankymo kartu su A. Margeriu jis parašė knygą "Lietuva šiandien." Tai buvo lyg įvadas "Tėvų žemei," išėjusiai 1971 metais. Knyga parašyta nuosirdžiai, su didele meile Tarybų Lietuvai, jos žmonėms. Tėvų žemėje jis ir semiasi tvirtybės naujiems darbams žmonijos pažangos vardan.

Apolinaras Sinkevičius
[Sutrupinta iš "Tiesos"].

DĖL ADV. ST. MASYTĖS NUVEŽTO Į LIETUVĄ PALIKIMO

Praeitą vasarą kaip "Gimtajame krašte," taip ir mūsų spaudoje buvo rašyta, kad detroitietė adv. Stefaniya Masytė nuvežė į Lietuvą čia mirusio P. Masioko palikimą ir tenai išdalino giminėms. Už tai advokatę reiktų tik pasveikinti. Bet kur tau! Nacionalistai subiuo ją užgaulioti per savo laikraščius, kad ji šokia ir tokia. Betruksta tik, kad ją išvadintų Maskvos agente.

Atvykus jai Čikagon į laikraščio "Vilnis" Bendrovės dalininkų suvažiavimą, tarp kitko teko pasikalbėti ir apie nacionalistų išpuolius dėl to palikimo nuvežimo į Lietuvą ir paklausti ją keleto klausimų, į kuriuos ji mielai sutiko atsakyti. Štai jie:

K. Nacionalistų spaudoje prieš jus yra biurių užsipuolimų dėl nuvežto į Lietuvą palikimo. Ką galite pasakyti apie tai?

A. Mačiau "Tėviškės žiburiuose" ir "Drauge" tuos užsipuolimus. Turiu pasakyti, kad tų laikraščių redaktoriai prirašė sąmoningų nesąmonių. Ir man tai nėra truputį nenuostabu. Jų tikslas tais užsipuolimais deformuoti savo skaitytojų protus, kad neturėtų spraityti, kokia yra procedūra, kai žmogus čia testamentu palieka savo turtą giminėms Lietuvoje. O gal tie redaktoriai klausimuose, susijusiuose su palikimais yra analfabetai!

K. Bet kaip išties buvo su tuo palikimo nuvežimu?

A. Buvau testamentą vykdytoja. Advokatas buvo prancūzas, nieko bendro neturintis su Lietuva ar Injurkolegija. Ir man, kaip testamentą vykdytojai, buvo pavesta viską atlikti taip, kaip testamente įrašyta ir teismo užtvirtinta. Galėjau palikimą pasiūsti į Lietuvą giminėms čekiais, bet kadangi buvau pasišovusi vykti į Lietuvą aplankyti mano tėvo gimtinę, tai vieton pasiūsti, čekius nuvežiau ir išdalinau testamente nurodytiems velionies giminėms, kiekvienam po \$4,000 sumoje ir išrašytus Detroito National banko jų vardais. Važiuo-

dama į Lietuvą turėjau jų adresus ir iš susirašinėjimo su jais žinojau kur kuris gyvena, bet asmeninės pažinties neturėjau nė su vienu. Žinoma, teko kreiptis į Injurkolegiją, kad juos indentifikuotų ir sukvieštų į Vilnių pasiimti čekių. Išdalinant čekius, turėjo jie pasirašyti Detroito teismo kvitus, jog jie čekius iš manęs priėmė.

K. O kaip su atlyginimu jums už šį darbą ir rūpestį?

A. Į Lietuvą važiavau savo pinigais, kurių sumos nepadengė teisėtas atlyginimas kaip testamentą vykdytojai. Man, testamentą vykdytojai, ir advokatui teismas paskyrė 2.5 procento palikimo sumos. Iš palikimo sumos dar buvo išskaityta vadinamą inheritance tax 10 proc. Likusi palikimo dalis buvo lygiai išdalinta devyniems giminėms taip, kaip velionio P. Masioko buvo įrašyta testamente.

K. Giminės džiaugėsi gavę po \$4,000, ar ne?

A. Ir dar kaip! Tuoj kaip mat visi nuvyko į Maskvą, kur valstybiniam banke čekiai buvo iškeisti į bonus, kuriais tenai "dolerinėje" nusipirko po automašiną "Moskvič." Dabar su jais susirašinėju jau kaip pažįstama. Dėkoju man už paslaugą. Vienas jų netgi atsiuntė savo nuotrauką prie Maskvoje pirktos automašinos. Kviečia vėl nuvykti į Lietuvą pas juos paviešėti.

K. Manote, nacionalistai tikės, ką čia papasakojate?

A. Tie, kurie turi supratimą, kokia esti procedūra, kai žmogus čia palieka testamente įrašytą turtą giminėms Lietuvoje, tikės.

K. Abejoju, ar jie nepraplups, kad meluojai.

A. Jeigu mano, kad meluoju, tegul nueina į probate teismą Detroito ir pasižiūri į Paul Masiokas bylą. Ten suras visą finansinę apyskaitą, velionies Masioko giminų vardus, adresus ir parašus gavus kiekvienas po \$4,000.

Ačiū už pasikalbėjimą. S. J. J.

APŽVALGA

Štai kodėl jie taip bijo

Zodis "detentė" viso pasaulio, visų tautų ir įvairių politinių pakraipų laikraščiuose pilnai yra išpildytas ir mirga kaip retas kuris kitas. Jis reiškia tautų sambūvį nežūrint, kokių jos yra socialinių santvarkų, signalizuoja pasauliui taiką, tarptautinės įtampos mažinimą.

Prieš detentę kovoją ir kiša jai koją tik reakcinės jėgos, visokie sąmoningi ir nesąmoningi antikomunistai, taikos, demokratijos ir socialinės pažangos priešai. Mūsų reakciniai nacionalistai irgi prieš detentę. Jiem detentė yra jų "vadavimo" bei "laisvinimo" politikai peilis po kaklu. Kaip "Naujuose" gegužės 2 d. vedamajame kažkoks V. K. rašo:

— Jei detentės politika laimėtų, tai galima laukti Rytų Europos egzilinių veiksmų likvidacijos... Su detentės politikos laimėjimu (labai vaizdus Raud. Kinijos ir Taivano atvejais) reiktų laukti lietuviškų egzilinių veiksmų likvidavimo, arba liktų valdžios organų ignoruojami, kaip cariniai emigrantai.

Kiek truks, kol detentės politika laimės, sunku pasakyti, bet kad jos procesas negrįžtantis, yra neginčijamas faktas. Tai mato kiekvienas žmogus, nors kiek politiškai atviresnėmis akimis, tai mato ir kai kurie nacionalistai. Todėl ir nė truputį nenuostabu, kad tarp jų vyksta diferenciacija—vienai linksta į bendradarbiavimą su Lietuva, kiti į dar aršesni antitarybiškumą.

Kalnai gimdo peles

Norime ar nenorime, turime sukelti, pokario metais suvaziavę į JAV naujieji ateiviai, daugiau trūkusieji Lietuvoje mokyklose kelnes, emigracijoje sukūrė pusėtinai pajėgius lietuvių kultūrai puoselėti sąjūdžius. Kai kurie tų sąjūdžių kūrėjai netgi ėmė įsivaizduoti, kad Lietuvoje nieko lietuviško nebėliko, visas lietuviškos kultūros vertybės jie čia atsivežė ir tik čia jos bus išsaugotos iki ateis jiems patogus laikas gražinti atgal Nemuno žemei.

Tačiau emigracijos sąlygomis laikas tiems jų sukurtiems kultūriniais sąjūdžiams dirba savo darbą. Štai ką rašo kanadiečių dipukų laikraštis "Tėviškės žiburiai," balandžio 5 dienos laidoje:

— Net ir gausiose lietuvių gyvenvietėse kultūriniai renginiai darosi retesni ir mažiau lankomi. Pradedama įsigalėti vakarieniškas, bališkas, kuriuose vyrauja kšnis, gurkšnis, šokis, o kultūrinė programa tampa tik priedu, ir tai tik pramoginio pobūdžio. Tai ženklas, kad kultūrinis domėjimas mažėja, o pramoginis didėja.

Kad ir būtų darnus kultūrinis bendradarbiavimas su Lietuva, emigracijos sąlygomis laikas vis tiek dirbtų savo darbą, tik gal ne taip sparčiai, kaip dabar.

Vilnis, gegužės 31

Vatikanas irgi prieš nabagus

Mūsiškiams reakciniams nacionalistams tarptautinėj politikoj kuo tolyn, tuo blogyn. Nebesikloja nabagams pasaulyje politiniai ėjimai ir įvykiai taip, kaip klijosi pirmutiniais pokario metais. Nekalbant apie išsivadavusias tautas iš kolonializmo, kryptančias bičiuliuotis su socialistiniu pasauliu, netgi ir didžiosios siekia su tuo pasauliu sugyvenimo, imtinai su Tarybų Sąjunga. Pasirodo, kad ir tokio Vatikano politika eina ne ta kryptimi, kokios reakciniai nacionalistai norėtų. Viltys, kad Vatikanas juos užtars, užtars jų "pavergtą Lietuvą," silpnėja. Baisiai nesmagu nacionalistams, kad popiežius Jonas Povilas II Vatikano valstybės sekretoriumi pasirinko arkivyskupą Agostino Casaroli. Mes kaip rašo Clevelando tautininkų "Dirva" gegužės 10 d. "Casaroli paskyrimas nemaloniai nuteikia visus detentės priešininkus, nes tas 64 metų arkivyskupas laikomas Vatikano 'Ostpolitik' architektu, kuris 1964 metais sudarė 'modus vivendi' su komunistine Vengrija, o 1970 m. užmezgė diplomatinis santykius su Tito Jugoslavija. Faktinai Casaroli Vatikano politiką veda jau nuo 1967 metų."

"Nuo to laiko pradėjo atšalti ir Vatikano santykiai su Pavergtų tautų egzilinėmis veiksniais. Vatikanas degradavo Lietuvos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotinį ministrą prie Sv. Sosto Stasį Girdvainį ir "generate del affari," tai yra ir reikalų vedėją, ir iš diplomatinio sąrašo išbraukė pasiuntinybės sekretorių ir t. t."

Tiktai įsivaizduokite: Vatikanas irgi už sugyvenimą su socialistinėmis šalimis! Ir kas dar blogiausia, degradavo buržuazinės Lietuvos įgaliotą ministrą, iš diplomatinio sąrašo išbraukė pasiuntinybės sekretorių...

Ištis, tie mūsų reakciniai nacionalistai nabagai. Kur tik pažvelgia, visur politiniai vėjai pučia prieš juos.

Trumpai

— Bėda Amerikai su iš TSRS emigruojančiais žydais. Atvykę į Vakarų Europą tūkstančiai jų nenori vykti į Izraelį. Vien tik Italijoje tokių yra virš 11 tūkstančių. O išlaikymas jų pereinamosiose stovyklose Vašingtonui kasmet kaštuoja apie \$100 milijonų.

— Conference Board apskaičiavimu, amerikiečių eilinė šeima dabar turi turėti dvigubai daugiau pajamų negu turėjo 1970 metais, kad turėtų tokį pat gyvenimo lygį, kokį turėjo 1970 metais.

— Kaip žinia, Britanijoje parlamento rinkimus laimėjo konservatoriai. Jų premjerės Margaret Thatcher valdžios politikos svarbiausiu punktu bus—suvaržyti profsąjungas. Komentatoriai pranašauja neramius Britanijoje laikus, socialinę įtampą.

— Justicijos departamento pranešimu, vis daugiau valdininkų užsiima korupcijomis. Nuo 1970 metų iki 1978 metų buvo teisiami kaip federalinės, taip vietinių valdžijų, net 2,622 valdininkai. 1978 m. nuteisti 557.

"Inturistui" penkiasdešimt metų

Kelionių agentūroms, patarnaujančioms emigracijos lietuviams nuvykti į Lietuvą paviešėti, yra labai gerai žinoma Tarybų Sąjungoje veikianti akcinė bendrovė "Inturistas." Šios bendrovės vardas žinomas ir tiems, kurie jau lankėsi Lietuvoje. Kaip yra įprasta biznyje, kelionių agentūros už nesėkmes kelionėje bėda verčia "Inturistui." Jis esąs kaltas, kad vargina maršrutais po Vilnių, kad neleidžia vykti į kaimus, kad tik penkias dienas Vilniuje leidžia pabūvoti ir t. t.

Tačiau, kad ištis yra "Inturistas," ne per daug kas žino. Ši Visasąjunginė akcinė bendrovė buvo įkurta prieš penkiasdešimt metų turizmo reikalams Tarybų Sąjungoje visais garais ėmė plėstis tik po 1950 metų, kai buvo atstatytas visais garais ėmė plėstis tik po 1950 metų, kai buvo atstatytas karo metu sugriautas liaudies ūkis, pagerėjo taikus bendradarbiavimas tarp šalių, sustiprėjo viešbučių bazė. Gi masinio užsienio turizmo pradžia tenka laikyti 1956 metus, kai į Tarybų Sąjungą atvyko daugiau kaip pusė milijono užsienio turistų iš 84 šalių, o 560 tūkstančių tarybinių žmonių svečiavosi 61 pasaulio šalyje.

Nepraėjus nė dešimtmečiui, 1964 metais Tarybų Sąjungoje jau svečiavosi milijonas užsieniečių, o 900 tūkstančių tarybinių žmonių pabuvojo užsienyje. 1970 metais Tarybų Sąjungą jau aplankė net 2 milijonai užsieniečių. Turistiniai maršrutai nusidriekė į 100 šalies miestų. Į užsienį buvo išvykę apie 2 milijonai tarybinių žmonių.

Turint tai galvoje, Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XXIV suvažiavimo nutarimu užsienio turizmo plėtojimui, devintajame penkmetėje tapo paskirta 1 milijardas rublių. Buvo pastatyti 25 nauji "Inturisto" viešbučiai, kempingai ir moteliai, turintys 14 tūkstančių vietų. Išsiplėtė turizmo formos: pradėti organizuoti tarptautiniai simpoziumai ir konferencijos, kruizai jūra ir upių laivais, kelionės Draugystės traukiniais. Paskutiniai devintojo penkmečio metais į Tarybų Sąjungą buvo atvykę jau daugiau kaip 2.9 milijono užsieniečių iš 155 šalių ir daugiau kaip 2 milijonai tarybinių piliečių svečiavosi 134 pasaulio šalyje.

Didelę svarbą tolimiesiam turizmo plėtojimuisi turėjo Europos šalių pasitarimas Helsinkyje. Jo Baigiamajame akte visos šalys įsipareigojo skatinti turizmo plėtojimą tiek individualiu, tiek kolektyviniu pagrindu. Tarybų Sąjunga visiškai pritarė šiam nutarimui, numatydamą dešimtajam penkmečiui tolesnį spartų turimo plėtojimą. Šį penkmetį šalyje planuojama pastatyti dar 36 viešbučius, 10 motelių ir kempingų, turinčių apie 40 tūkstančių vietų.

"Inturistas" yra patvirtintas Olimpiados-80 generaliniu agentu, atsakingu už olimpiados dalyvių bei svečių apgyvendinimą ir aptarnavimą, o taip pat už užsienio turistų—olimpiados žiūrovų priėmimą. Pasirošimui Olimpiadai—80 šiuo metu sutelkti svarbiausi Inturisto materialiniai ir techniniai resursai. Vien Maskvoje turi būti užbaigta statyti

viešbučiai, turintys 22-25 tūkstančius vietų. Sparčiai statomi nauji viešbučiai, restoranai, sporto kompleksai ir kituose Olimpiados centruose—Leningrade, Kijeve, Minske.

Užsienio turizmas tapo politiškai svarbia, ekonomiškai naudinga liaudies ūkiui šaka. Šiuo metu "Inturistas" yra viena stambiausių turistinių organizacijų pasaulyje. 28 pasaulio šalyse yra atidaryti specialūs jo informacijos bei reklamos biurai su 700 užsienio firmų "Inturistas" palaiko nuolatinis dalykiškus ryšius. Jo skyriai ir agentūros įkurti daugiau kaip 100 šalies miestų.

Po Antrojo pasaulinio karo, išaugus Tarybų Sąjungos autoritetui tarptautinėje arenoje, ėmė plėstis užsienio turizmas ir Tarybų Lietuvoje. Iki 1960 metų į Tarybų Lietuvą atvykdavo pavienės delegacijos ir atskiros turistų grupės. Tačiau masiškas turizmas teprasi-dėjo 1960 metais, įkūrus "Inturisto" skyrių Vilniuje. Skyrius ėmė organizuoti užsienio turizmą į Tarybų Lietuvą komerciniais pagrindais, paruošė specialius maršrutus, sudarė bendradarbiavimo sutartis su respublikos žinybomis, padedančiomis priimti ir aptarnauti užsienio turistus.

Pirmaisiais turistais buvo kaimyninių socialistinių šalių bei lietuviškosios emigracijos atstovai iš JAV, Kanados, Vakarų Vokietijos, Australijos. 1961 metais į Tarybų Lietuvą buvo nuvykę 4,300 užsienio turistų, o po užsienio šalis keliavo 2,000 Tarybų Lietuvos žmonių. 1978 metais Tarybų Lietuvą jau aplankė beveik 31 tūkstantis užsienio turistų, 11 tūkstančių respublikos gyventojų pabuvojo daugelyje užsienio šalių.

1974 metais prie Liet. TSR Ministrų Tarybos buvo įkurta Užsienio turizmo valdyba, kurios tikslas—koordinuoti visų respublikos žinybų veiklą priimant ir aptarnaujant užsienio turistus, rūpintis tolimiesiu užsienio turizmo plėtojimu respublikoje. Užsienio turizmo valdyba surengė respublikos reklamines parodas Kopenhagoje (Danija), Zagrebe (Jugoslavija), Bukarešte (Rumunija), šiemet numatiusi kartu su kitomis Pabaltijo respublikomis dalyvauti parodose Lione (Prancūzija) ir Tokijoje (Japonija).

Didelį populiarumą igijo tarptautiniai Draugystės traukiniai, kuriais į Tarybų Lietuvą kasmet atvyksta daugiau kaip 12 tūkstančių turistų. Respublikos dirbantieji taip pat keliauja į užsienį Draugystės traukiniais, noriai plaukia laivais į Baltijos, Juodosios ir Viduržemio jūrų baseinų šalis, aplink Europą, Pietryčių Azijos šalis.

Išaugo ir sustiprėjo "Inturisto" Vilniaus skyriaus materialinė bazė, subrendo kadrai. Užsienio turistų aptarnavimui "Inturisto" skyrius turi lengvųjų automobilių parką. Turistų paslaugoms—38 kvalifikuoti etatiniai gidai—vertėjai. Prie "Inturisto" skyriaus veikia specialūs kursai etatiniais ir neetatiniais gidams ruošti.

S. J. J.

J. S. Jokubka — Tarybų Lietuvos nusipelnęs Kultūros veikėjas

[Tąsa iš pereinamojo nr.]

VILNIUS. — Pagerbtas Jonas Stanislovas Jokubka. Vilnius, gegužės 10 dieną Meno darbuotojų rūmuose. Gausiai susirinkę Respublikos sostinės kultūros veikėjai, žurnalistai paminėjo pažangiųjų Amerikos lietuvių "Vilnius" laikraščio vyriausiojo redaktoriaus, Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo Jono Stanislovo Jokubkos septyniasdešimtąsias gimimo metines.

Susirinkimą pradėjo Lietuvos TSR žurnalistų sąjungos valdybos pirmininkas, "Tiesos" laikraščio redaktorius Albertas Laurinčiukas. Pranešimą apie jubilato gyvenimą, visuomeninę ir žurnalistinę veiklą padarė Valstybinio televizijos ir radijo komiteto kolegijos narys Apolinaras Sinkevičius. "Tėviškės" draugijos pirmininkas Pranas Petronis kalbėjo apie Jokubką kaip apie neeilinį laikraščio redaktorių, o įžymų organizatorių, dedantį visas pastangas, kad "Vilnis" gyvuotų, skleistų tiesos žodį tėvynainių tarpe. Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos pirmininkas Ramojus Petrauskas, Vilniaus universiteto dėstytojas Laurynas Kapočius papasakojo apie neužmirštamą susitikimą su Jokubka apie Jokubkų namų svetingumą ir šilumą. Poetas Linas Valbasys prisiminė tolimąją Braziliją, kur kartu su jubilatu veikė pažangiosios tautiečių organizacijose, rašė į tenėjusius laikraščius ir žurnalus. Partijos istorijos instituto direktorius Romas Šarmaitis apibūdino Stasį Jokubką kaip įžymų visuomenės veikėją, kurio vardą Tarybų Lietuvos darbo žmonės, kaip ir kitų JAV pažangiųjų tautiečių, taria su didžia pagarba. Būsimųjų žurnalistų vardu žodį tarė universiteto penktojo kurso studentė Birutė Žemaitytė.

Minėjimo dalyviai nutarė pasiųsti Jonui Stanislovui Jokubkai sveikinimo telegramą: Gerbiamas drauge Jonai Stanislovai Jokubka. Jau daugiau kaip penkiasdešimt metų pažangiojoje Amerikos lietuvių spaudoje skaitome Jūsų straipsnius. Visą tą laiką Jūsėjote ir einate sunkiu, bet garbingu publicisto keliu. Kovoje už darbo žmonių teises ir pažangą užgrūdinta plunksna Jūs aistringai grumiatės už žmonių lygybę, demokratines teises, šviesą ateitį. Būdamas JAV pažangiųjų lietuvių laikraščio "Vilnis" vyriausiojo redaktoriumi, Jūs visą savo laiką ir energiją skiriate kovai už pažangą ir taiką, Tarybų Lietuvos laimėjimų propagavimui, demaskuojate reakcijos išpuolius. Jūsų vadovaujamas laikraštis jau daug metų yra pažangiųjų idėjų sklaidėjas Amerikos lietuvių tarpe. Mums, Tarybų Lietuvos žurnalistams, Jūsų rašiniai yra kovingumo, aktyvios veiklos pavyzdys. Nuoširdžiai sveikiname Jus, gerbiamas jubilate, septyniasdešimtmečio ir Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo proga. Linkime neišsenkamos energijos ir ilgų kūrybinių metų. Lietuvos TSR žurnalistų vardu: Birutė Boreišienė, Laurinas Kapočius, Vytautas Kazakevičius, Albertas Lau-

rinčiukas, Juozas Nekrošius, Feliksas Pažūsis, Ramojus Petrauskas, Pranas Petronis, Bronius Raguotis, Vacys Reimeris, Apolinaras Sinkevičius, Feliksas Strumilas, Romas Šarmaitis, Vytautas Zenkevičius, Jonas Zinkus.

Brankus drauge! Siunčiame nuoširdžiausius sveikinimus Jūsų septyniasdešimtojo gimtadienio proga. Kartu džiaugiamės, kad Jūsų ilgametė didžiai prasminga visuomeninė ir kultūrinė veikla išėivijoje susilaukė aukšto įvertinimo ir pripažinimo tėvų žemėje, suteikus Jums Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardą. Mums, partijos istorikams, malonu pažymėti, kad visa Jūsų visuomeninė ir publicistinė veikla, kurioje dalyvaujate jau 50 metų, neatskiriama susijusi su pažangiosios lietuvių išėivijos organizacijomis, jų spauda. Ypač gražiai ir vaisingai Jūs pasidaravote per pastaruosius dešimtmečius, kaip vienas aktyviausių "Vilnius" bendradarbių, o nuo 1972 metų—šio laikraščio atsakingasis redaktorius. Jūsų ir viso "Vilnius" leidėjų kolektyvo didžiausias nuopelnas, kad šis laikraštis nuosekliai ir įtaigiai populiarina ir gina socialinės pažangos ir taikos idėjas, teisingai informuoja mūsų tėvynainius apie Tarybų Lietuvą, jos laimėjimus broliškoje TSRS tautų šeimoje. Iš visos širdies linkime Jums ir "Vilnius" redakcijos kolektyvui, visiems Jūsų darbo draugams ir rėmėjams visokeriopos sėkmės, puoselėjant kilnias žmonijos pažangos idėjas, plečiant ir stiprinant pažangiosios lietuvių išėivijos bendradarbiavimą su tėvų žeme—Tarybų Lietuva. Romas Šarmaitis, Rokas Maliukevičius, Elena Treinienė, Mindaugas Tamošiūnas.

PANEVĖŽYS.—Nuoširdžiai sveikinu Jus septyniasdešimtmečio proga. Linkiu daug laimės, geros sveikatos, sėkmės darbe ir asmeniniame gyvenime

B. Kačkus

(Panevėžio burmistras)

VILNIUS.—Sveikiname jubilėjaus proga. Linkime daug sveikatos, išvermės ir pasisekimo Jūsų kilniame darbe.

Mokslo leidyklos kolektyvo vardu
Direktorius C. Ladukas
Vyriausiasis redaktorius J. Vaitkus

—Širdingai sveikinu garbingos sukakties proga. Linkiu stiprios sveikatos, išvermės, didelės laimės. Kubilius.

—Nuoširdžiai sveikinu su gražiu jubiliejumi. Linkiu išvermės, geriausios sveikatos. Algirdas Žukauskas.

—Nuoširdžiai sveikiname Jus, Vilniaus universiteto bibliotekos bičiulį, garbingo jubilėjaus ir aukšto vyriausybinių apdovanojimo proga. Linkime geros sveikatos ir sėkmės darbuose. Direktorius J. Tornau.

—Iš širdies sveikiname Jus gimtadienio ir nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo proga. Geros nuotaikos, stiprios sveikatos, didelės sėkmės didžioje Jūsų darbuose. Mokslo ir gyvenimas—J. Baldauskas.

DIENOS TEMOMIS

DIENOS TEMOMIS

PREZ. CARTERIUI NESISEKA

Iš prez. Carterio užmačios, kad taupymui energijos gazolino stotelės savaitgaliais turėtų būti uždarytos, Atstovų buto komercijos komisija netiesioginiai pasijuokė ir užmačią atmetė. Rašant šiuos žodžius dar nėra žinios, bet labai galimas daiktas, kaip atstovų butas, taip ir senatas atmes kaip neprotingą sumanymą.

Išties, kaip kongresmanas Albert Gore (D-Tenn.) pažymėjo, toks prezidento planas energijos taupymui yra tik vienadienis. Automobilistai gazolino savaitgaliais gali prisipirkti šiokiadieniai.

Kad šiek tiek gazolino būtų sutaupyta, prezidentas turėtų normuoti gazoliną jachtomis dūkstantiems šventadieniai po ežerų turčiams. Turintiems privatiškus lėktuvus pasiskraidymui dėl malonumo gazolinas taip pat turėtų būti normuojamas.

Bet nereikėtų baiku, prezidentas šioms piniguočiams nenori trukdyti. Siekia gazoliną taupyti eilinių automobilistų sąskaita. Tačiau kaip atrodo, kongresas šiame atvejyje turi daugiau proto. Prezidentui nesiseka.

NET IR JAV SAKO, NIEKAS NEISESI

Rodezija yra rasinė šalis, kurioje 230,000 baltų rasitų valdo 6.7 milijono negrų. Tai stačiai skandalas. Netgi Britanija ir JAV buvo pradėjusios nerimauti ir versti, kad Rodezijos baltieji, ką nors darytų.

Baltųjų premjeras Ian Smith sugalvojo, kad būtų parlamento rinkimai ir 100 vietų parlamente negrai laimėtų 72 vietas su savo lyderiu, baltiesiems pataikujančiu, Amerikoje baigusiu Metodistų mokyklose mokslą vyskupu Abel Muzprewa.

Kaip žinia, vyskupas Muzorewa su savo negrais kolegomis rinkimus "laimėjo." JAV ambasadorius Jungtinėms Tautoms Andrew Young turėdamas galvoje, kad rinkimai buvo baltųjų padiktuoti taip, kad jiems išėitų į naudą, sako, jog rinkimų rezultatai Rodezijai neduos taikos. Siekiančių atsikratyti baltųjų kovos taip vyksta, taip vyks, o net gali kilti pilna ta žodžio prasme civilinis karas.

—Sveikiname su jubiliejumi. Džiaugiamės su apdovanojimu. Linkime didžiausios išvermės. Jaučiamės drauge—Birutė ir Vytautas Kazakevičiai.

—Tavo šventės dieną siunčiame karščiausius savo sveikinimus, linkėjimus. Gimtojo krašto vardu—Vacys Reimeris, Vilius Baltrimas, Juozas Kuckailis.

—Nuoširdžiai sveikiname gražaus jubilėjaus, garbingo vardo suteikimo proga. Linkime puikios sveikatos, kūrybinės sėkmės, didžios laimės. Chlivickai.

—Nuoširdžiausiai sveikiname septyniasdešimtmečio sulaukus. Linkime daug sveikatos. Kalvaičiai.

TOKIE TOKI GLOBOJA

Po karo nacistinių nusikaltėlių daugiausia paspruko į Lotynų Ameriką. Pilna jų Argentinoje, Brazilijoje, Paragvajuje ir kitose šalyse. Vieni jų jau yra susekti, kiti kur pasislėpę tūno, trečių reakcinės lotynų valdžios neliečia.

Dėl neužginčijamų įrodymų maždaug prieš metus Brazilijoje tapo suimtas ir tesiamas buvęs Sobiburo ir Treblinkos koncentracijos stovyklų komendanto padėjėjas nusikaltėlis Gustavas Francas Vagneris. Tiriant jo bylą, surinkta trylika tomų dokumentų, įrodančių budelio kaltę.

Austrijos, Lenkijos, Vakarų Vokietijos ir Izraelio vyriausybės reikalauja, kad Brazilija joms išduotų nusikaltėlį Vagnerį. Tačiau Brazilijos teismo organai vis vilkina, "negali" nuteisti.

TURĖSIME DAUGIAU ŽYDŲ

Numatoma, kaip apie birželio pabaigą į JAV atvyks netoli 6,000 iš Tarybų Sąjungos emigravusių žydų. Praeito mėnesio pabaigoje daugiau kaip 600 jų jau atvyko. Juos čia pasitiko ir ketina įkurdinti žydų socialinio aprūpinimo Poughkeepsie federacija.

Jie atvyksta ir atvyks iš Italijos, kur apie 10,000 jų laukia vizų įvažiavimui į JAV, nes prez. Carterio administracija yra prizadėjusi iš Tarybų Sąjungos emigravusių žydų įsileisti net 25 tūkstančius.

Iš Tarybų Sąjungos, suagituoti sionistų, jie emigruoja su pretekstu vykti į žadėtąją žydų žemę Izraelį. Bet kaip pasirodo, kai tik išvyksta iš Tarybų Sąjungos ant Izraelio numoja ranka ir daro viską, kad kur įsikūrus Vakaruose, ypač Jungtinėse Valstijose.

J. Ž.

PASAULYJE YRA APIE 40 MILIJONŲ AKLŲ ŽMONIŲ

Žmogaus akys neveltui vadinamos sielos veidrodžiu. Per jas gaunama maždaug 90 procentų informacijos apie aplinkinį pasaulį. Ši tobulą jausmų organą gamta kūrė milijonus metų. Bet, deja, ir jis gali sutrikti, o atkurti jį daugeliu atvejų dažnai būna labai sunku.

Žmonija nuo senų laikų susiduria su įvairiausiomis akių ligomis. Maždaug prieš tris tūkstantmečius Elados keliais klaidžiojo plačiai atmerktoomis nereginiomis akimis ir savo dainas dainavo Homeras, mirtingųjų "Iliados" ir "Odisejos" autorius. Regėjimo jis neteko dėl ligos, dabar vadinamos gliaukoma.

Dabar, Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos duomenimis, pasaulyje yra maždaug 40 milijonų aklių žmonių, iš jų ne mažiau kaip 10 milijonų absoliučiai aklių. Ieškoti efektyvių metodų aklumai gydyti—svarbiausia sveikatos apsaugos problema.

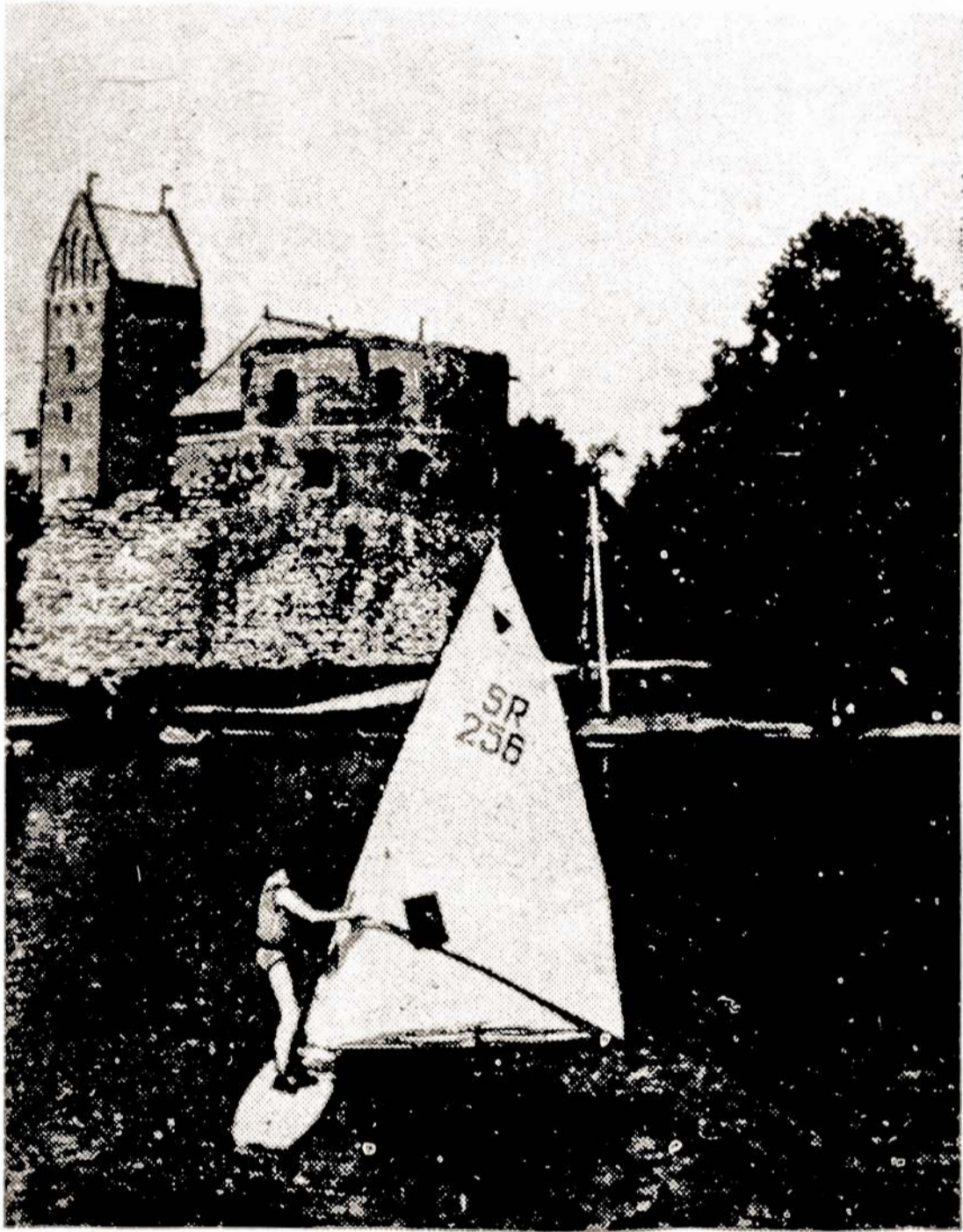
Apakti galima dėl įvairiausių priežasčių. Kai kur pasaulyje (pavyzdžiui, Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų šalyse) aklumą sukelia daugiausia infekciniai susirgimai, vienas jų—trachoma. Trachoma buvo plačiai paplitusi ir ikirevoliucinėje Rusijoje, ypač kai kuriuose Povolgio ir Vidurinės Azijos rajonuose. Visiškai ją likviduoti pavyko tik Tarybų valdžios milžiniškomis pastangomis.

Vilnis, gegužės 31

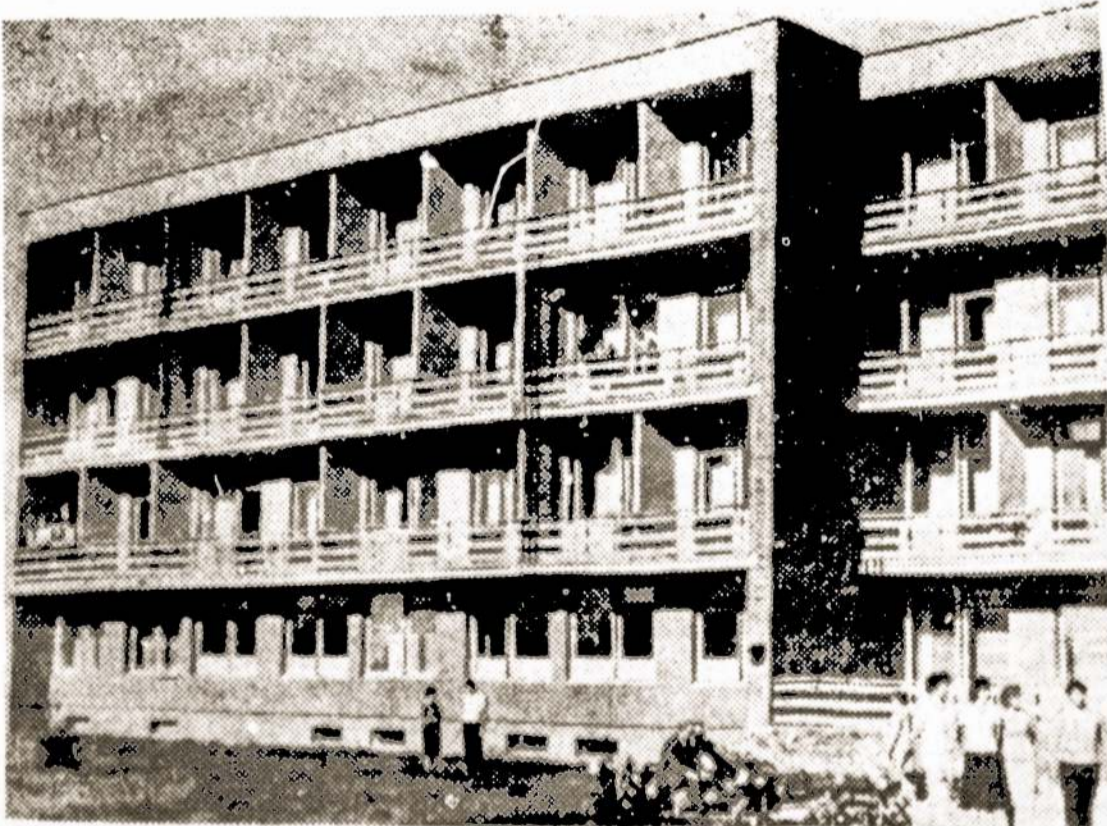
"Vilniaus" sanatorija Druskininkuose.

V. Gulevičiaus nuotr.

Vasarą Trakų ežeruose.

T. Žebrausko nuotrauka

Baigiasi eilinė pamaina Jonavos azoto trąšų gamykloje. Grupė dirbančiųjų pasuka link autobuso, kuris netrukus juos nuveš į įmonės poilsio gydymą profilaktoriumą.

Sis vaizdas jau įprastas. Prieš porą metų pradėjusiame veikti profilaktoriuje dabar per pamainą, truncančią 24 dienas, gydos ir ilsisi 130 žmonių. Jų paslaugoms—įvairūs gydomieji kabinetai, vonios, dušai, erdvi valgykla. Penktadalį kelialapių įmonės dirbantieji gauna nemokamai.

Profilaktoriumą ruošiamasi dar plėsti. Bus pastatytas gydymasis korpusas su uždaru plaukymo baseinu, vandens kaskadomis, Vertikaliosiomis voniomis.

Nuotraukoje: Jonavos azoto trąšų gamyklos profilaktoriumas.

A. Palionio nuotr.

Vilnis, gegužės 31

Kultūričių žiniai

Siuomi prašau visų Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių nepamiršti, kad sekančiame susirinkime, kuris įvyks birželio 19 d. "Vilnies" salėje bus daroma visų narių bendra nuotrauka. Tad prašau nepavėluoti ir būti 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Kitaip nebūs nuotraukoje.

Sekr. J. M-nė

SKAITLINGAS BUVO ROSELANDIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės 7 d. įvyko Roselando Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas, kuris buvo skaitlingas. Jame be kitų svarbių reikalų buvo puikiai atžymėta Motinos diena. Smagu pažymėti, kad turėjome mielų viešnių iš tolimesnių kolonijų.

Pirmininkė P. Valentienė atidarė susirinkimą ir paprašė narių atstoti vienai minutei ir tyloje pagerbti mirusios narės Emilijos Pažarskienės atminimą.

Valdyba davė platų savo veiklos reportą. Pažymėjo, kad gautas "Vilnies" kvietimas dalyvauti suvažiavime. Kadangi susirinkimas buvo jau po suvažiavimo, tad valdyba pasitarusi, išrinko delegatę Juliją Urmonienę ir paskyrė iš išdo suvažiavimui sveikinimą \$25.

Susirinkime dalyvavo LDS atstovė, kuri rūpinasi 50 metų jubiliejinio žurnalo išleidimu, Frances Jordan. Klubas į jos kreipimąsi atsakė, nutardamas įteikti tam reikalui \$25 ir aprašyti trumpą veiklos istoriją.

Pranešta, kad klubo narė Paulina Juzėnienė išvykusi į ligoninę sveikatos patikrinimui.

Atžymėti šių narių gimtadieniai: Mary Grager, A. Deikienės, O. Vaitelionienės, Anna Parada, S. Kiaunienės. Joms palinkėta sveiko ir darbingo amžiaus ir sudainuota "Ilgiausių metų."

Pasibaigus susirinkimui, buvo atžymėta Motinos diena. Puikų eilėraščių padėklamavo ir dar padainavo klubo narė-viešnia iš St. Petersburg, Fla., Mikalina Rutkauskienė. Motingos dienos reikšmę apibūdino drg. B. Rasinskienė, taipgi padėklamavo J. Urmonienė įteikė klubui dovaną \$5 nuo E. Damalakienės.

Miela viešnia J. Andrulienė perdavė linkėjimus nuo floridiečių. Taipgi maloni viešnia klubo pirmininkės Valentienės dukra Lillian, kuri atvyko iš Wisconsin, talkininkavo šeiminiškėms pateikiant šiltus ir skanius pietus.

A. Klick užsimokėjo už laikraštį "Vilnis" ir linkėjo, kad dar ilgai lankytų skaitytojus.

Sekantis klubo susirinkimas bus birželio 4 d. Anelės salėje, 4500 So. Talman Ave. Prašau visas nares dalyvauti. Sekr. J. Urmonienė

PRADES VEIKTI ČIKAGOJ PABLŪDINYS

Birželio 1 d. pradės veikti Čikagoje 18 didesnių paplūdinų ir 8 gatvių užbaigos. Birželio 15 d. pradės veikti visi pliažai. Viso paruošta 900 dabotojų (lifeguards).

Auto avarijoje buvo sužeistas kardinolas Cody. Pabuvęs pora dienų ligoninėje, ją apleido. Pasirodo, kad lengvai buvo sužeistas.

Reikalauja \$200,000 iš Čikagos miesto

Tūlas Vladas Valinavičius, 79 m. a., iškėlė bylą Čikagos miestui reikalaujantis \$200,000. Esą jis 1977 m. liepos 13 d. vaikščiojęs Marquette Parke ir laike ten buvusios priešrasinės demonstracijos buvęs policininko arklio partrenktas ir sulaužęs kojos kaulą.

Ilgai laukė iškelti bylą. Kaip ji bus išspręsta, ateitis parodys.

CLEVELAND, OHIO

A. & P. uždarė savo per visą sistemą—174 valgomųjų prekių krautuves, o Clevelando apylinkėje—net 61. Iš pradžių mėgino palaikyti atdaras mažuose miesteliuose, toliau nuo didmiesčių, bet unijos nesutiko, tai uždarė visur. Tūkstančiai darbininkų lieka be darbo.

Taipgi Fazio-Fisher uždarė keletą krautuvių, kurios buvo bizniu silpnos.

Kolegijų studentai nepajėgia užsimokėti už mokslą iš valdžių gautomis paskolomis. Tokioje kėblioje padėtyje randasi apie 28,000 studentų.

Pagaliau ir Jungtinės Automobilių Unijos vadovybė atsiminime, kad turi tūkstančius narių pensininkų. Unijos prezidentas Douglas Frazer sako, kad šiemet derybose dėl naujo kontrakto reikalaus ir pensijas pakelti, o ne vien tik algas. Ji nesilaikys prezidento Carterio patvarkymo nereikalauoti pakelti algas daugiau kaip 7 proc. Tas reiškia, kad unijos vadovybės romansas su Carterio administracija priėjo prie liepto galo.

Valio unijai ir jos prezidentui Frazeriui! J. Petraus

LIŪDNAS PRISIMINIMAS MIRUSIŲ ARTIMŲJŲ

Nežiūrint, kad jau daug laiko prabėgo nuo mūsų mylimų tėvelių, brolių ir sesučių mirties, bet mes prisimename Juos ir jų gražius darbus ir pamokinius gyventi naudingiems ne tik sau, bet ir visuomenei. Jų kilnus atminimas pasiliks gyvas mūsų mintyse ir širdyse iki jos plaks.

Mūsų brangioji mamytė Matilda Klickninė, kuri mirė prieš 6 metus gegužės 17 d., gražiai dirbo pažangos labui ir mus visus ragino nenutolti nuo tos idėjos.

Tėvelis Domininkas Klickna mirė 1935 m. birželio 14 d. sulaukęs 58 m. a., sesutė Josephine Klickna-Parsis mirė 1951 m. kovo 24 d. sulaukusi 41 m. a., anūkas Stanley Gray Klickna mirė 1969 m. liepos 29 d. sulaukęs 17 m. a., brolis Juozas Klickna mirė 1973 m. lapkričio 17 d. sulaukęs 58 m. a., brolis Stanley Klickna mirė 1978 m. kovo 6 d. sulaukęs 55 m. a.

Mes likusieji gyventi: Domininkas, Jonas ir Geneviene Klicknai, bei 10 anūkų ir 6 proanūkai, prisimename tėvelius ir brolius bei sesutę ir liūdime jų netekę. Minėsim ir gerbsime jų kilnų atminimą iki šviesi saulutė mums švies.

Geneviene Klickna Springfield, Ill.

SVEIKINIMAI IŠ "VILNIES" DALININKŲ SUVAŽIAVIMO

Iš Detroito, Michigan: Jim ir Helen Umarai, \$600.00; Teofilė ir Stefanija Masis, \$300.00 ir \$86.00 sugražinta vajininkės dovana; Detroito Lietuvių Klubas, \$100.00; William Akialis, \$80.00; po \$60.00, Pranas ir Elzbieta Jočioniai; Frank Ulinskas, \$50.00 ALDDL 52-tos kuopos; po \$25.00 Detroito Moterų Pažangos Klubas, Jonas ir Adelė Klimavičiai, Anna Daukus; po \$20.00 Frank ir Sophie Nakas, Alfons ir Emma Rye; po \$10.00 Al ir Alice Stacey, Tony ir Millie Vasaris, Vincas Kirvela, Servit ir Ruth Gugas, S. Kunsaitis, J. Užnaris, Anna Dockus, M. ir P. Stunskai; po \$5.00 J. ir S. Smith, J. Urbon, A. Waitkūnas, M. Rudzevičienė, A. ir S. Bubnelis, G. Janonis, G. Kodis; Mirusio William Kuzy palikimas "Vilniai" \$500.00. Viso iš Detroito: \$2,066.00.

Iš St. Petersburgo, Florida: J. Stančikas \$36.00; S. ir V. Kuzmickai \$25.00, V. ir V. Bunkai \$25.00; W. ir M. Žukai, \$15.00; po \$10.00 J. ir B. Vaitkai, J. ir T. Lukai, F. ir M. Valaičiai, J. ir M. Kriščiūnai, Lilija Novak, A. Budrienė, Frank Bunkus, J. ir P. Keller, J. Grebliakas, R. ir H. Feiferiai, J. Andrulienė; po \$5.00 F. Kontenis, Alf. Pateckas, Julia White, A. Pakalniškienė, J. ir H. Sarkūnai, K. ir E. Damalakai, J. Harmaticek, M. Rutkauskienė; po \$2.00 B. Janauskas, Pranė Pateckas; L. L. D. 45-tos Kuopos \$300.00. Viso iš St. Petersburgo \$555.00.

Iš Kenosha, Wisconsin: Mary Pakšienė \$400.00; A. ir J. Strich \$100.00; po \$10.00 S.-A. Lisneck; N. Veprauskas, M. Martuza (Racine); A. Borden \$1.00. Viso iš Kenosha \$531.00.

Iš Hot Springs, Arkansas: B. F.-M. Kubiliai \$50.00; Charles Cook \$50.00; P. Sankus \$50.00; N.-S. Gavčiai \$25.00; J.-J. Žiurai \$20.00; po \$10.00 K. Žiemis, P. Stasiukaitis. Viso iš Hot Springs, \$215.00.

Per "Laisvę": \$25.00 J.-S. Stasukaičiai; po \$5.00 J. Warens, A.-I. Bimbai, A. Rainienė, K. Benderis, N.-P. Ventai, W. Malin, A. Jakštis, I. Mizarienė. Viso per "Laisvę" \$65.00.

Iš Cicero, Ill.: Ciceros Lietuvių Moterų klubas \$25.00; L. Matuz \$15.00; A. Bacevičienė \$10.00; anonymous \$5.00. Viso iš Cicero \$55.00.

Po \$200.00: A. Andryauskas, S. J.-A. Jokubkai. \$110.00 Pranas-Antanina Vaitkai.

Po \$100.00: M. Dementis, Redlands, Cal.; Juozas Budris, Albertina Jenkins, Chas. Yurgon, Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugija, Chicago; P. Maselis, P. Malinauskas, A. Litvinas. \$75.00 LLD 75-tos kuopos, Miami, Florida; \$60.00, O.-W. Stakėnai, Brandon, Fla.; \$40.00 O. Masienė, Chicago; po \$50.00 G. Montvilas, M. Kancere, A. Grina, J.-K. Sisevičiai; po \$30.00 M. Grager, E. Klastauskienė; po \$25.00 Roseland Moterų klubas, Ex-Maineris, Draugiškas klubas, Roseland—Aido Choras, A. Gerdus, Villa Park, Ill.; U. Juodaitis, V. Žilinskas, J. Yaskovich, Worcester, Mass., J. J. Daujotas, Benld, Ill., LLD 145-tos

kuopos, Los Angeles, Cal., A. Sluzinski, Chicago.

Po \$20.00 C. Thomas, Endwell, N. Y., P. Sakalauskas, A.-M. Gabrai, Lake Villa, Ill., M. Marquardt, V. Samulis, R. Morkūnas, M. Plauška, A. Pauliukas, H. Pajūnas, A. Andrijaitis, M. Nikas; po \$15.00 V. Kazlau, Wetherfield, Ct., F. J. Petronis, Rockford, Ill., A. Alauskas, Worth, Ill.; po \$10.00 F. H. Mankauskai, Miami, Fla., J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa., M. Ginet, Santa Clara, Cal., M. Nečiūnas, W.-M. Railai, Whittier, Cal., V. Baltušis, Roslindale, Mass., M. Žalga, Oak Lawn, Ill., H. Bordner, Oak Forest, Ill., J. Pateckas, O. Jacobs, J. Marazas, I. Peters, E. Sankus, J. Balčaitis, M. Wassel, V. Pajaujis, J. Urmonienė, B. Rasins, A. Butkis. \$8.00 K. Danyla; po \$5.00 P. Kovaitienė, Huntington Park, Cal., M. Heinkievičius, Great Neck, N. Y., P. Krauklienė, Rockford, Ill., F. Jordan, U.-J. Daugirdai, Miami, Fla., J. Woiciek, Binghamton, N. Y.

Pravesta svarbių tarimų kultūriečių susirinkime

Gegužės 15 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas, kurių atsilankė gana gražus skaičius.

Susirinkimą atidarė draugijos sekretorė Julija Marazienė, nes pirmininkė U. Juodaitienė buvo išvykusi pas gydytoją sveikatos tikrinti. Susirinkimo tvarkos vedėja išrinkta Estelle Bogden. Ji paprašė nares vienai minutei atsistoti ir tyloje pagerbti mirusios narės Emilijos Pažarskienės atminimą.

Susirinkime dalyvavo ilgakai nesveikavusi Mary Adelman, narės ją sveikino, taipgi Anna Parada, kuri išbuvo 8 dienas ligoninėje, grįžo ir jau dalyvavo susirinkime. Pranešta, kad P. Juzėnienė išvyko sveikatos tikrinti į Little Company of Mary Hospital, 2800 W. 95 St., Evergreen Park, Ill. Kol kas nežinoma, ar jai teks pergyventi operaciją ar ne.

Valdybos raporte skambėjo, kad atlikti visi darbai, kurie jai buvo paskirti.

Fin. sekretorė Mary Grager pranešė, kad drg. M. Norušienės prisūsti \$15 padalinti taip: \$5 narystės mokestis už 4 metus, o kiti \$10 bus naudojami užuojautoms, ko ji pageidavusi.

Delegatė J. Sisevičienė davė raportą iš "Vilnies" bendrovės dalininkų suvažiavimo. Ji pažymėjo, kad suvažiavimas buvęs sėkmingas, laikraščiu sukelta gražios paramos.

Nutarta surengti renginį "Vilnies" paramai. Diena pasirinkta birželio 24. Roselando ir Ciceros Lietuvių Moterų klubai kviečiami prie to renginio prisidėti. Į komisiją jau išrinktos šios narės: A. Vaitkienė, Betty Cherman, Isabelle Peters, J. Marazienė.

Valdybos narė J. M. pranešė, kad įdėjo į "Vilni" mirusių narių prisiminimą Kapų puošimo dienos proga, užmokant \$25.

Frances Jordan pakvietė nares atsilankyti į LDS Kėglio turnyro banketą gegužės 20 d.

Plačiai diskutuota apie narių nusifotografavimą sekančiame susirinkime, įdėti paveikslą į LDS 50 jubiliejinį leidinį.

Fotografą surasti pavesta Estelle Bogden ir Antanėtai Vaitkienei.

Susirinkime dalyvavo mirusios narės Paulinos Simon dukra ir žentas—Sofija ir Chester Kent. Jie pakvietė draugijos nares dalyvauti velionės laidotuvėse, kurios bus gegužės 22 d. Jos pelenai bus išlydėti iš Rūdiko koplyčios ir palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse, kur palaidotas velionės vyras Antanas Simon-Simijonas. Visos narės pasižadėjo dalyvauti.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: Mary Grager, Della Reuther, V. Briedis, M. Paskey, Anna Parada. Palinkėta joms sveiko, ilgo ir darbigo amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Po susirinkimo buvo atžymėta Motinos diena. Padeklamavo eilėrašį J. Sisevičienė, kalbą pasakė J. Marazienė. Ji kvietė nares mintyse prisiminti savo mamytės, nežiūrint kur jos bebūtų, šaltame kape, už jūrių marių, ar šios šalies žemelėje.

Po to sekė pasivažiavimas, kuris buvo puikiai paruoštas. Svečiams patarnavo A. Vaitkienė, B. Cherman ir F. Jordan.

Visos skirstėsi gerame ūpe ir pasižadėjo dalyvauti sekančiame susirinkime, kuris bus birželio 19 d. "Vilnies" salėje. Sekr. J. M-nė

KENOŠIEČIAI GRAŽIAI IVERTINO "VILNIES" REIKALUS

Gavome laiškutį nuo drg. A. Strich, kuriame ji apgailėstauja, kad negalėjo dalyvauti "Vilnies" bendrovės dalininkų suvažiavime. Be to ji rašo, kad jai paskambinusį Marytę Pakšienė ir paklaususi, ar dalyvavo "Vilnies" suvažiavime. Kai gavo atsakymą, kad nedalyvavo, tai ji paprašiusi atvykti pas ją. Nuvykus, Marytė įteikė laišką ir patarė pažiūrėti, kas jame yra. Atidariusi rado \$400. Marytė pasakė, kad tai bus pasveikinimas "Vilnies" dalininkų suvažiavimo, nors ir pavėluotai.

Prie tos sumos dar A. ir J. Strich pridėjo nuo savęs \$100., Stella ir Alex Lisneck \$10, Nell Veptrauskienė \$10, Mary Martuza (Racine, Wisc.) \$10 ir A. Borden \$1. Viso prisiuntė \$531 suvažiavimo sąskaiton.

Didelis dėkui M. Paškienei už stambią paramą, taipgi A. ir J. Strich ir visiems parėmusiems laikraštį. Nors gaila, kad jie negalėjo dalyvauti suvažiavime ir bendrai spręsti laikraščio reikalus, bet jų prisūsta parama rodo jų didelį rūpestingumą laikraščiu. Vilnietė

MISEVIČIŲ LINKĖJIMAI

Gavome laiškutį nuo Jean ir Richard Misevičių iš "Famous Seven-Mile Beach, Grand Cayman, British West Indies." Jie rašo, kad ten esą kur kas gražiau ir puikiau negu Bahamas arba Hawaii salose. Jie labai patenkinti savo vizitu. Linki visiems geros sveikatos. Senė

ST. PETERSBURG, FLA.

L. L. D. 45 kuopa

Gegužės 5 d. L. L. D. kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Po susirinkimo buvo pietūs, o po pietų buvo pagerbtos motinos. Visos 45 kuopos narės, kurios pilnai užsimokėjusios metinę duoklę, pietų bilietus gavo nemokamai. Meninę programą atliko mūsų mylimas solistas Stasys Kuzmickas su žmona Valerija, Dainos mylėtojų choras ir Larry Strack, visiems akompanavo Helen Janulytė. Už tokią gražią programą jiems ačiū. Būtų liūdna, jei jų neturėtume.

Motinių pagerbimo kalbą pasakė Vera Bunkienė ir anglų kalba Tille Lukienė. Anglų kalba eilėrašį pasakė H. Janulytė, o lietuvišką A. Aleknienė. Manau, kad tuo mamytės buvo gražiai pagerbtos ir patenkintos.

Pirmininkavo Bronė Vaikienė. Bronė moka gražiai pirmininkauti.

Ligoniai

Automobilio avarijoje susižeidė Juozas ir Petronėlė Keller. Juozas sužeidė lengviau. Daugiau nukentėjo Petronėlė. Labai gaila, ji dar nebuvo pasveikus po pereinamųjų metų nelaimės.

Stefanija White-Venkaitienė buvo operuota. Operacija pavyko, bet ligonė dar tebėra ligoninėje.

Walter Kelley irgi negaluoja. Žmona silpnos sveikatos. Seniai juos bematėme klube.

Ligoniams linkiu greit pasveikti.

Kitos žinios

Daug metų dirbęs "Vilnies" vajininku Jonas Stančikas išsikėlė iš Gulfporto. Linkiu jam laimės naujoje vietoje.

Mikalina Rutkauskienė išvyko atostogų į Čikagą pas savo šeimą.

Mūsų mylimi dainininkai Stasys ir Valerija Kuzmickai išvažiavo į Columbus, Ohio, pas sūnų. Ten atšvęs savo ir sūnaus gimtadienius ir Stasio su Valerija 50 metų vedybų sukaktį. Sirdingai sveikiname Stasį su Valerija jų auksinių sukaktuvių proga ir linkime energijos. Ir kad ilgai būtų tokie jauni.

Kastantas ir Emilija Damalakai neseniai apsigyveno St. Petersburg, bet turi neužbaigtų reikalų Michigane. Išvažiavo juos užbaigt, grįš rudenį.

Gulfporte įsisteigė greitosios pagalbos skyrius (Emergency Medical Service). Reikalui esant, kreipkitės dieną ar naktį. Telefonai: Emergency 911 Gulfporto policijos, 321-9111 ar 321-9112, 321-9113, 321-9114, 321-9115, 321-9116. Skambinkite bile kurį šių numerių.

J. Andrulienė

ISVYKO APLANKYTI ANUKES

Mūsų nuolatinė bendradarbė Julija Urmonienė geg. 11 išvyko į Denver, Colo. aplankyti savo anukės Sandra Wrebel, kuri ten lanko universitetą. Su Julija kartu vyko ir antroji anukė Dawn Wrebel, kuri yra baigusi universitetą ir dirba atsakingą darbą. Pastaroji vyko darbo reikalais.

Jos sakė, kad ten praleis 10 dienų. Linkiu joms puikių atostogų.

Vilnietė

Vilnis, gegužės 31

Laiškai ir parama "Vilniai"

GERBIAMI VILNIEČIAI

Laiške rasite čekį sumoje \$37. Iš jų užmoku prenumeratą, \$15 už mano mylimo vyro mirties paminėjimą ir \$10 parama laikraščiu.

MARY ŽALGA
Oak Lawn, Ill.

GERBIAMI "VILNIES" LEIDĖJAI,

Siunčiu mokestį už "Vilnies" prenumeratą \$10 ir \$5 paramos. Mano Jonas labai nesijaučia, niekur iš namų negali išeiti, akys nusilo. Mes abu linkime, kad "Vilnis" dar ilgai gyvuotų.

Ursulė ir Jonas Daugirdai
Miami, Florida

GERBIAMIEJI,

Siunčiu čekį sumoje \$40. Už F. Petronio prenumeratą \$10 ir nuo jo \$15 paramos laikraščiu, taipgi nuo P. Krauklienės \$10 už prenumeratą ir \$5 paramos.

Draugiškai,
F. Petronis
Rockford, Ill.

DEAR MRS. MARAZAS,

Enclosed find a check from me for \$65.

\$15 of this check is for the obituary in the "Vilnis."

The other \$50 is a request from my mother to make a \$50 donation in her name to the good works of the "Vilnis" newspaper.

Dolores Pederson
for
Emily Pažarskas

MALONI VIEŠNIA

Ona Alauskienė iš Worth, Ill. lankėsi "Vilnies" įstaigoje gegužės 8 d. ir apdovanojo laikraštį, įteikdama \$15 paramos. Taipgi užmokėjo savo prenumeratą ir Lietuvoje, Jurbarko mieste, giminaitės Marcelės Valaitienės. Viso ji paliko "Vilnies" reikalams \$40.

Nuoširdus jai dėkui už vizitą ir paramą laikraščiu. V-tė

RŪPESTINGAS DRAUGAS

Gegužės 8 d. drg. Povilas Sakalauskas lankėsi "Vilnies" įstaigoje, užmokėjo prenumeratą \$12 ir įteikė \$20 paramos. Šis mielas draugas dažnai su stambesne suma remia laikraštį. Nuoširdus jam dėkui už didelį rūpestingumą. Vilnietė

DAR VIS PLAUKIA SVEIKINIMAI

Nežiūrint, kad "Vilnies" dalininkų suvažiavimas praėjo, bet jo sąskaiton sveikinimai vis dar plaukia. Štai kultūričių susirinkime, kuris įvyko gegužės 15 d., drg. Emilija Klatauskienė apgailėstavo dėl silpnos sveikatos negalėjus atvykti į suvažiavimą, tai nors pavėluotai įteikė \$30 ir prašė priskaityti prie suvažiavimo sveikinimo sumos.

Tą patį padarė drg. A. Dočkienė. Ji irgi apgailėstavo, kad negalėjusi dalyvauti, tai įteikė \$10 ir prašė priskaityti prie suvažiavimo sveikinimų sumos.

Nuoširdus joms dėkui už nepamiršimą paremti laikraštį. Yra sakoma, geriau vėliau, negu niekad. Julia M.

Vilnis, gegužės 31

GARSAI KALBANTIS LAIŠKUTIS

GERBIAMI DRAUGAI,

Prisiunčiu čekį sumoje \$131. Pinigai skirstomi taip: LLD 75 kp. sveikina "Vilnies" suvažiavimą su \$75. Miami Lietuvių Socialis klubas, prisimindamas savo mirusius narius Kapų puošimo dienoje, užmoka laikraščiu už įdėjimą prisiminimo \$50. Likusi dešimtkė tai drg. Tamošiūno laikraščio prenumerata. Linkiu geriausios sėkmės visam "Vilnies" kolektyvui.

Jerome Shukaitis
Miami, Fla.

GERBIAMI DRAUGAI!

Sveikinam "Vilnies" dalininkų suvažiavimą ir linkime dar daug metų gyvuoti ir šviesti žmoniją taip, kaip lig šiol.

Siunčiame pasveikinimą nuo Raimond Mačiulis jo gimtadienio proga 25 dolerius, Aleksas ir Violeta Taraškai 10 dol., viso 35 dol.

V. Taraškienė,
San Leander-Oakland, Cal.

PAVYZDINGA DUKRA

Senoji lietuvių karta dažnai nusiskundžia, kad jų atžalynas nevisuomet eina jų nurodomais keliais. Kas už tai atsakingas, nelengva atsakyti. Tačiau yra nemažai jaunesnės kartos lietuvių, kurie pilnai supranta tėvų nurodymus gyventi naudingiems ne tik sau, bet ir visai darbo klasei.

Pavyzdžiu gali būti velionių Vinco ir Domicelės Jankauskų dukra Onute Sluzenskienė (Sluzenski). Ji ir jos vyras Albinas ne tik prisimena mirusius tėvelius, bet dažnai stambiai paremia laikraštį "Vilnis" sakydami, kad jie pildo tėvų pageidavimą ir pilnai supranta, kaip svarbu darbo žmonėms turėti laikraštį, kuris gina jų reikalus.

Prisimindami motinos mirties metinę sukaktį, ne tik paminėjo pamokėdami \$15, bet dar pridėjo paramos \$25.

Nuoširdus jiems dėkui už paramą bei įvertinimą laikraščio "Vilnis." Vilnietė

LINKEJIMAI IŠ FLORIDOS

Čikagiečiams, ypatingai LDS nariams, gerai pažįstami Tony ir Arla Martelioniai, kurie per eilę metų buvo LDS 2-ros apskrities komiteto nariai ir pavyzdgingai veikė, išvyko pastoviam apsigyvenimui į saulėtą Floridą. Jie siunčia visiems nuoširdžius linkėjimus ir, progai pasitaikius, prašo užsukti pas juos pasisvečiuoti. Ju adresas: 654 Pelham Blvd., Port Charlotte, Fla. 33952. Phone 813-625-7310.

Linkiu jiems malonaus gyvenimo naujoje kolonijoje ir nepamiršti čikagiečių. Julija M.

CICERIEČIŲ ŽINIAI

Primenu Ciceros Lietuvių Moterų klubo narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks birželio 6 d. 12 val. dieną Liuosybės salėje. Kaip visuomet, taip ir šį kartą, prieš susirinkimą turėsime draugišką pasivašinimą, o po to aptarsime klubo reikalus, kurių turime nemažai.

Prašau visas nares atsilankyti ir vieningai nutiesti planus klubo veiklai. Sekr. Betty Charman

PRISIMENU MIRUSIUS

Aukuoju \$20 "Vilnies" dalininkų suvažiavimui, prisimenant mano vyrą Alex Samuolį, kuris mirė prieš du metus. Taipgi įteikiu \$10, prisimindama visas savo gimines Kapų puošimo dienos proga.

VALERIA SAMUOLIS

MININT LDS 50 METŲ SUKAKTĮ, NEPAMIRŠKIME IR BUVUSIŲ KUOPŲ

Per 50 metų LDS veikloje įvyko nemažai pasikeitimų. Kai kurios kuopos, kurios per eilę metų gerai darbavosi, dėl įvairių priežasčių negalėjo toliau tęsti savo veiklos.

Minint LDS 50 metų sukaktį, nepamirškime ir buvusių LDS kuopų atliktus gražius darbus mūsų Susivienijimo veikloje.

Prašome buvusių LDS kuopų narius, kurie turi kokią nors medžiagą apie jų veiklą, pasiųsti LDS 50 Metų Atžymėjimo komitetui albumui.

Taipgi parašykite apie tų kuopų veikėjus. Jeigu turite kokias nors nuotraukas, pasiųskite albumo rengimo komitetui.

Siųskite šiuo adresu:

Aldona Olson
412 Meadow Lane
Libertyville, Ill. 60048

Korespondentų žiniai

Sia proga norime priminti mūsų korespondentams, kad sekančiam numeriui raštai turi pasiekti redakciją veik prieš pora savaitių, kitaip prie geriausių norų neįmanoma patalpinti. Kaip žinote, turime raštus siųsti į New Yorką surinkimui. Kitaip sakant, vartojant ofsetinę techniką, tuo tarpu kur kas ilgiau tenka laikraštį spaudinti.

Laukiame visų korespondentų kooperacijos. Redakcija

ROSELANDIEČIŲ ŽINIAI

Siuomi primenu Roselando Lietuvių Moterų klubo narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks birželio 4 d., 12:30 val. dieną, Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave. Svarbu, kad visos narės susirinktų ir rūpestingai apkalbėtume klubo reikalus, kurių turime nemažai. Žiemos laiku pailsėjome, tad padirbėkime dabar. Būtų gerai, jei suruoštume kokią renginį.

Pasitikiu, kad visos pasistengsite į šį susirinkimą atsilankyti.

Sekr. J. Urmonienė

KVIEČIAME Į TALKĄ IR Į SVEČIUS

Kultūrietės savame susirinkime nutarė surengti renginį "Vilnies" paramai. Kad jis būtų pasekmingas, prieita išvados kviesti Roselando ir Ciceros Lietuvių Moterų klubus į talką. Minimas renginys ruošiamas birželio mėn. 24 d. "Vilnies" salėje. Tad iš anksto užprašome visus "Vilnies" draugus ir rėmėjus palikti laisvą birželio 24 ir dalyvauti minėtame renginyje.

J. M-nė

ISVYKO Į NAMUS

Į Chicago buvo atvykusi Julija Andrulienė, į "Vilnies" dalininkų suvažiavimą. Ji čia pasisvečiavo iki gegužės 10 d. Aplankė eilę savo draugų, pasisvečiavo V. Andrulio dukros šeimoje. Apgailėstavo, kad sąlygos jai neleidžia pastoviai apsigyventi Čikagoje. Kad pasiliktu pageidavo "Vilnies" kolektyvas.

V-tė

LAIKRAŠČIO SKAITYTOJŲ DEŠIMČIAI DIENŲ

Ekskursija į Tarybų Lietuvą

Grupė iš Čikagos išvyks rugpjūčio 13 d. ir grįš rugpjūčio 28 d.

Kaina: \$1,270. Tačiau, keičiantis dolerio kursui, iki liepos mėn. gali truputį pasikeisti ir kaina.

Prašome visus, kurie norite važiuoti, greit užsakyti vietą, prisiunčiant \$100 užstatą. Čekį išrašykite American Travel Service Bureau vardu.

Visais kitais reikalais kreipkitės į "Vilnies" administraciją, 3116 So. Halsted, Chicago, IL 60608.

PLANNING YOUR VACATION?

HOLD THE DATE: SUNDAY AUG. 26th

RALLY AT COBO HALL, DETROIT
site of 22nd Convention, CPUSA

SPEAKERS - ENTERTAINMENT
CULTURAL PROGRAM
WATCH FOR DETAILS

MIRĖ LIETUVIAI

Gegužės 6 d. mirė Elzbieta A. Satkauskienė-Jovaišaitė, sulaukusi 91 metus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 89 metus.

Gegužės 6 d. mirė Marija Kijauskienė-Dabulevičiūtė, sulaukusi 83 m. a. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio rajone, Bartininkų apylinkėje, Pašeimenių kaime. Šioje šalyje išgyveno 29 metus.

Gegužės 5 d. mirė Pranė Kisielinė, sulaukusi 88 m. a. Gimė Lietuvoje. Į šią šalį atvyko po antro pasaulinio karo.

Balandžio 30 d. mirė Jonas Talalas, sulaukęs 75 m. a. Gimė Lietuvoje, Ukmergės rajone, Siesikų apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 29 metus.

Gegužės 2 d. mirė Ona Belskienė-Abar, sulaukusi 78 m. a. Gimė West Virginia.

Gegužės 6 d. mirė Alfonsas Jurevičius, sulaukęs 75 m. a. Gimė Lietuvoje. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

Gegužės 7 d. mirė Vincas Nausėdas, sulaukęs 86 m. a. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone, Gaurės apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 29 metus.

Gegužės 10 d. mirė dantų gydytojas Antanas Gustainis-Gussen, sulaukęs 79 m. a. Gimė Lietuvoje, Griškabūdžio apylinkėje, Bliuviškių kaime. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Gegužės 11 d. mirė Juozas Drobulis, sulaukęs 90 m. a. Gimė Lietuvoje, Biržų rajone, Daujėnų apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

IŠKILMINGAI PALAIDOTA EMILIJĄ PAŽARSKIENEI

Po ilgos ir sunkios ligos 1979 metais gegužės 1 d. mirė Emilija Pažarskienė, sulaukusi 79 metų amžiaus.

Velionė gimė Lietuvoje, Kaišiadorių rajone, Strašiūnų kaime. Į šią šalį atvyko prieš 55 metus. Velionei teko pažinti našlaitės dalia ir sutikti skaudžių dienų jaunystėje.

Atvykusi į šią šalį pas sesutę, o vėliau sukūrusi šeimos židinį su Adolfu Pažarskiu, jautėsi gyvenimu patenkinta. Išauklėjo ir išmokslo vienturtę dukrą Dolores, džiaugėsi gyvenimo laime. Bet prieš keliolika metų atėjo staigi vyro mirtis, vėl teko grumtis su gyvenimu vienai. Bet ji rankų nenuleido. Kaip pirmiau abu su vyru, dirbo pažangiame judėjime. Per eilę metų buvo "Vilnius" bendrovės direktorių tarybos narė, dirbo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijoje, eidama išdėminkės ir šeiminkės pareigas. Suminėti visus velionės svarbius darbus neįmanoma.

Negaliu nepažymėti, kad per daug metų dirbo "Vilnius" kolektyve. Buvo nuvykusi pasisvečiuoti į T. Lietuvą. Grįžo labai patenkinta tenykščių žmonių gyvenimu. Ji skatino ir kitus vykti į svečius ir gyvai pajusti tenykščių žmonių naują, gražų ir be skriaudų gyvenimą.

Velionė pradėjusi nesijausti, apsigyveno pas dukrą ir jos šeimą Dolores ir Ralph Pedersen, Norridge, Ill. Iš ten jau mes rečiau ją tematėme sueigose, nes transportacija trukdė. Jausdamasi netvirta, pasistengė pasimokėti organizaci-

joms, kad ir mirus pasiliktu ne tik neskolinga, bet už metus kitus mokėjusi į priekį.

Velionė iki mirties buvo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros Draugijos narė, Roselando Lietuvių Moterų klubo narė, LLD 19 kp. narė, Ex Mainierių klubo narė ir Utenos klubo narė, "Vilnius" šėrininkė. Neveltui gegužės 4 d. dar prieš 10 valandą prisirinko pilna laidotuvių direktoriaus P. J. Ridiko kopolyčia atsiveikinti su miela drauge ir organizacijų veiklia nare. Jos karstas skendo gėlių gausybėje.

Dešimtą val. ryto pasigirdo graudūs vargonų garsai, grojant muzikai Valerijai Urbikienei. Po to dainuoja solistė Estelle Bogden, pritariant vargonais Valerijai. Kukių angliška kalbą pasake laidotuvių direktorius Ridikas, nes velionė nemėgo ilgų kalbų nei pagyrų, tai prieš mirtį dukros prašiusi kuklių laidotuvių.

Pasibaigus laidotuvių apeigoms, velionė buvo nulydėta gausaus būrio palydovų į Lietuvių Tautines kapines ir ten palaidota šalia mylimo vyro. Kapinėse taipgi kalbėjo Ridikas. Jis dukros ir jos šeimos vardu padėkojo visiems už suteiktas paslaugas laidojant mylimą motiną uošvę ir močiutę ir pakvietė pietums į Landmark restoraną, kur visi buvo pavaišinti ir tuo būdu padėkota už suteiktas paslaugas. Velionės šeima jos vardu įteikė "Vilniai" paskutinę dovaną \$50.

Taip buvo baigta paskutinė kelionė mylimos darbo klasės dukros ir taurios lietuvaitės Emilijos Pažarskienės.

Lai jai bus ramu ilsėtis svečioje žemelėje, o mes lankysime jos kapą ir prisiminsime gražius jos atliktus darbus. **Dalyvė**

MIRĖ IR PALAIDOTAS MYKOLAS GILIS

Apie 3 metus išsirgęs Mykolas Gilis mirė 1979 metais, gegužės 10 d. sulaukęs 86 m. a. Velionis buvo gimęs Lietuvoje. Į šią šalį atvyko prieš pirmą pasaulinį karą.

Buvo pažangios minties. Dalyvaavo įvairiose sueigose ir pinigaiškai rėmė pažangų judėjimą. Tūlą laiką dirbo "Vilnius" spaustuvėje. Du kartu buvo parvykęs pasisvečiuoti pas gimines T. Lietuvoje, kuriuos gausiai apdovanojo.

Prieš tris metus jį ištiko nelabasis paralyžius, tad nuo to laiko jau mažai kur begalėjo dalyvauti, bet nesustojo skaitęs ir rėmęs laikraščio "Vilnis".

Velionis gegužės 12 d. iš P. J. Ridiko kopolyčios buvo išlydėtas į Lietuvių Tautines kapines ir ten palaidotas.

Prieš išlydint, atlaikytos laidotuvių apeigos. Vargonais grojo Valeria Urbikas, momentui pritaikintas giesmės giedotojas solistė Estelle Bogden. Atsiveikimo kalbą pasakė S. J. Jokubka. Jis apibūdino velionio gyvenimo kelią ir darbus visuomenės labui.

Sermonyse ir laidotuvėse dalyvaavo gražus būrys velionio idėjos draugų, taipgi velionio brolio sūnus. Laidotuvėmis rūpinasi jo valios vykdytojai J. Pateckas ir Estelle Bogden.

Taip buvo užbaigtas šio sąmoningo lietuvio gyvenimo kelias. Lai Jam bus amžina ramybė! **Dalyvė**

PRISIMINUS ARTIMUOSIUS

Kapų puošimo dienos proga prisimename mylimą sesutę ir tetą, bei švogerį Oną ir Petrą Mikulėnus, kurie ilsisi neatbūndančių miegu Lietuvių Tautinėse kapinėse Čikagoje. Lai Jiems bus amžina ramybė.

Sesuo — NANCY BAGDON

ir

Sūnus — MINDAUGAS BAGDON
Los Angeles, Cal.

LIŪDNOS MIRTIES METINĖS

Liūdnai praslinko metai, kuomet nelemtoji mirtis 1978 metais gegužės 13 d. išskyrė iš mūsų tarpo mylimą mamytę, uošvę, močiutę bei sesutę Domicelę Jankauskienę.

Nors jau daugiau kaip metus negirdime jos brangių ir pamokinančių žodžių, bet jie yra gyvi mūsų mintyse ir širdyse. Mes minime Jos kilnų vardą ir aukštai vertiname Jos pamokymus būti naudingiems ne tik sau, bet ateinančioms kartoms ir visai žmonijai.

Mūsų brangioji yra gyva mūsų mintyse ir širdyse, ir ji tokia pasiliks iki mūsų krūtinėse širdys plaks. O Jos kilnus atminimas pasiliks tikru gyvenimo pavyzdžiu.

Liūdinti duktė — ANNA SLUZENSKI

žentas — ALBINAS

anukė — DIANE PURVIS ir šeima

MIRUS

Emilijai Pažarskienei

Reiškiamo gilią užuojautą dukrai Dolores ir žentui Ralph Pedersen, anūkams Cynthia Anne, Clifford Adolph ir Gregory Nord, seserų vaikams Amerikoje ir Lietuvoje, visiems kitiems giminiams.

Sio liūdesio valandoje ir mes kartu su Jumis liūdimė.

HELEN, BOB BORDNER, and ROBBIE
KAZIMIERIS DANYLA
VIVIAN and ZIG BALTUSHIS

MIRUS

EMILIJAI PAŽARSKIENEI

Reiškiamo gilią užuojautą dukrai Dolores ir žentui Ralph Pedersen, anūkams Cynthia Anne, Clifford Adolph ir Gregory Nord, broliams, seserų vaikams Amerikoje ir Lietuvoje, ir visiems kitiems giminiams.

Mes kartu su Jumis liūdimė.

A. Pauliukas
A. ir P. Vaitkai
V. ir D. Yotkai
Millie Kancere
O. ir S. J. Jokubai
O. Dambrauskas
Jonas Pateckas
Vincė Powell
A. Powell
Juozas Budris
J. Sisevičiene
K. Sisevich
V. Urbikas
E. Sankus
O. Jacobs
M. Plauška
R. Kolar
S. Baublis
A. Baublis
P. Valentas
P. Valentienė
E.-V. Bogden
N.-L. De Schaaf
Mary Grager
Adelle Copin
John Copin

Marcella Wassel
E.-F. Jordan
Antanina Butkis
P. Malinauskas
B.-A. Cherman
H. Pajunas
V. Samuolis
U. Juodaitis
M.-J. Marazai
Antanas Litvinas
Antanas Chapas
Stasė Chapienė
Tex Žebraitis
Kay Žebraitis
A. Dargis
Mrs. Dargis
E. Klatauskienė
Theresa Žiemis
John Marquardt
Martha Marquardt
Alphonse Antonowitz
Julia Antonowitz
J. Andrulienė
M. Rutkauskienė
A. Bacevičiienė
B. Pavilonienė